

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

אחרון של פסח, ה'תשל"ג

חלק ד – יוצא-לאור לש"פ תזריע מצורע, בדר"ח אייר, ה'תש"פ

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים לבריאה

שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

פתח דבר

לקראת ש"פ תזריע-מצורע, מבה"ח אייר הבעל"ט, הננו מוציאים לאור חלק רביעי ואחרון מהתועדות אחרון של פסח ה'תשל"ג, הנחה בלתי מוגה (חלק ראשון – י"ל לימים ראשונים דחג הפסח, חלק שני – לימים אחרונים דחה"פ, חלק שלישי – לש"פ שמיני).

*

בתור הוספה – מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

מוצש"ק מבה"ח אייר, ה'תש"פ,
שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע,
ברוקלין, נ.י.

Published and Copyright 2020 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5780 • 2020

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחי

לט. מהענינים העיקריים בהגדה הוא — "והגדת לבנך"⁸⁸, ובאופן ש"כנגד ארבעה בנים דיברה תורה, אחד חכם וכו'"¹⁰.

כלומר: התורה אינה מסתפקת לומר באופן סתמי שהיא מדברת כנגד כל הבנים (שאז אפשר לומר שזהו לפי שעומדים עדיין לפני "ויגדלו הנערים", "זה פירש כו' וזה פירש כו'")⁶³, אלא מדגישה התורה שהיא מדברת "כנגד ארבעה בנים" (כשם שכמה ענינים בחג הפסח הם במספר ארבעה, כמו ד' כוסות שכנגד ד' לשונות של גאולה, כנ"ל), אלא מוסיפה לפרט "אחד חכם וכו'" — גם הבן שהוא היפך החכם (ע"ד שמצינו בנוגע לד' המינים שבחג הסוכות, מהאתרוג שיש בו גם טעם וגם ריח, עד לערבה שאין בה לא טעם ולא ריח)²³⁰.

מ. ובפרטיות יותר:

מחד גיסא, הנה גם כשמדובר אודות בן חכם, שיודע פרטי הענינים ד"עדות חוקים ומשפטים", ושואל רק על זה ש"צוה ה' אלקינו אתכם"²³¹ — לא מסתפקת התורה במשנ"ת בתורה שבע"פ, אלא מאריכה במענה לבן חכם בתורה שבכתב, אף שבה כל אות מדוייקת ומחושבת, ועד שמיתור של אות אחת כפי' משפטים למדים כל פרק השואל²³², ואפילו מכל קוץ שבה למדים תילי תילין של הלכות!

וטעם הדבר — לפי שהגישה לילדים היא באופן שונה מאשר למבוגרים: בנוגע למבוגרים אפשר לערוך חשבונות כו', אלא שצריך רק להבטיח שיהי' זה חשבון צדק ולא מרומה; אבל בנוגע לילדים — צריך ליתן הסבר ברור ומדוייק, ולומר זאת בשפה המובנת לילד, ובאופן שאפילו צדוקי יודה בזה ולא יקשה קושיות.

ומאיך גיסא, מתעסקת התורה גם עם בן שהוא היפך החכם, אף שלכאורה יכולים לחשוב: אולי "לא מתאים" שהתורה תתעסק עמו, להזכיר את שאלתו ולהשיב עלי'.

ולא עוד אלא שסדר הדברים בהגדה הוא — שהמענה לבן היפך החכם הוא מיד לאחרי המענה לבן חכם!

— ישנו אמנם הביאור²³³ שזהו לפי שגם הרשע הוא חכם, אלא

(232) ראה לקו"ת דרושי שמע"צ פח,

רע"א. ברכה צה, ד.

(233) אבודרהם — הובא בהגש"פ עם

לקוטי טעמים ומנהגים ע' יז.

(230) ויק"ר פ"ל, יב.

(231) ואתחנן ו, כ. וראה כי ישאלך

תשל"ח (תו"מ סה"מ ניסן ע' קלט, ובהנסמן

שם).

ש"חכמים המה להרע"²³⁴, אבל, התואר חכם שמופיע בתורה שייך על מי שהוא חכם באמת, כך, שמקומו של הרשע הי' צריך להיות בסוף. ואעפ"כ, נקבע מקומו מיד לאחרי החכם.

ומהטעמים בזה — לפי שאצל כל אחד ישנו תמיד הענין ד"לב כסיל לשמאלו"²³⁵, וצריך להבטיח תמיד שיהי' במעמד ומצב ד"לב חכם לימינו"²³⁵.

מב. וזהו אחד הלימודים שלוקחים מחג הפסח על כל השנה כולה:

אין לסמוך על כך שכיון שהילד הוא בן חכם, בעל תכונות טובות, אין צורך להשתדל ו"להפוך עולמות" כדי לשלחו דוקא לשיבה, שבה לומדים ללא תערוכת, וללא לימודי חול, ולא משנה אפילו אם ילמד יחד עם גוים, להבדיל, ובמכ"ש מהנהגת הגדולים...

וזוהי ההוראה שלמדים מההגדה — שאדרבה, איפכא מסתברא; כיון שמדובר אודות ילדי ישראל, מאיזה סוג שיהי', צריכים להתעסק עמהם ולחנכם כדבעי, כך, שיהיו בטוחים שיהי' זה באופן ד"לשנה הבאה בירושלים".

יש לסמוך על הקב"ה, ולא לערוך חשבונות של בשר-ודם, שכיון שצריך לדאוג לפרנסתו, די בכך שילמד תורה שעות אחדות בשבוע ב"דיי סקול", ואח"כ ילך ל"קאָלעדזש" דוקא (ובפרט²³⁶ שעכשיו נתגלו כבר כל הענינים שקורים שם²³⁷).

וע"י ההתעסקות עם כל ארבעת הבנים, ועד שפועלים שכולם יהיו במעמד ומצב של בן חכם — אזי יוצאים מהגלות ביחד עם כולם, "בבנינו ובנותינו"¹¹³, "כימי צאתך מארץ מצרים"¹⁴, שאפילו יהודי אחד לא נשאר במצרים, וכך "אראנו נפלאות"¹⁴ בדור האחרון, בעקבתא דמשיחא, כשנצא לקבל פני משיח צדקנו, בגאולה האמיתית והשלימה, בקרוב ממש.

* * *

מג. בנוגע לאופן שבו הי' הענין דיציאת מצרים נאמר²³⁸: "הנסה אלקים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי", ואיתא במכילתא²³⁹ שזהו "כאדם

(237) חסר קצת (המור"2).

(238) ואתחנן ד, לד.

(239) בשלח יד, ל.

(234) ירמ' ד, כב.

(235) קהלת יו"ד, ב.

(236) ראה גם לקו"ש חט"ו ע' 43 ואילך.

שהוא שומט את העובר, ועד"ז איתא בכתבי האריז"ל²⁴⁰ שבהיות בני"מ במצרים "היו ממש בתוך קרבם" (כמדובר כמ"פ שכל ענין בפנימיות התורה ישנו גם בנגלה דתורה — בגלוי או עכ"פ ברמז).

והענין בזה — שבני"מ יצאו לא רק "מבין הגוים" (כהלשון שנאמר בכ"מ), שמורה על השייכות ביניהם באופן של קירוב מקום, אלא יתירה מזה: "מקרב גוי", שמורה על השייכות גם באיכות ובתוכן כו', בדוגמת עובר שאוכל מה שאמו אוכלת כו'²⁴¹, ועד שהוא ירך אמו²⁴². ומתאים גם ע"פ הלכה — שהרי לפני מ"ת הי' להם דין של בניינח (לדעת רוב הפוסקים²⁴³).

וזוהו ענין הגירות שנפעל ביצי"מ ומ"ת — כאמור לעיל (סל"ב) שיצי"מ קשורה עם מ"ת, דכיון ש"בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה", ובזכות מ"ת יצאו ממצרים, נמצא, שיצי"מ היא טפל למ"ת, והרי זה בדוגמת "מכשירי מצוה", ולכן, קודם זמן מתן תורתנו מוכרח להיות זמן חרותנו — שנעשית מציאות חדשה של בני"מ.

ודוגמתו בכל גיור — שגר שנתגייר כקטן שנולד דמי²⁴⁴, אלא שכל גיור הוא לאחרי שישנה כבר המציאות של בני"מ בעולם, ואילו ביצי"מ ומ"ת נתחדשה כל המציאות של בני"מ.

ולכן, מיצי"מ ומ"ת למדים דיני גירות: מילה וטבילה כו'⁸⁷. יש אמנם פרטי דינים בנוגע לקבלת המצוות שלמדים מהגיור של רות, אבל מעשה הגירות עצמו (לא המחשבה והדבור שבו) — מילה וטבילה — למדים מיצי"מ ומ"ת, שכן, הגיור של רות הי' לאחרי שהיתה כבר המציאות של בני"מ, ואילו ביצי"מ ומ"ת נתחדשה המציאות של בני"מ.

וכללות הענין בזה — שנתחדשה בעולם מציאות שהקב"ה אומר עלי' "נצר מטעי מעשה ידי להתפאר"²⁴⁵, ועד שהשייכות של בני"מ להקב"ה הוא גדולה יותר מהשייכות של בן לאביו, כי²⁴⁶, אע"פ ש"ברא כרעא דאבוה"⁶⁵, הרי הבן נפרד מאביו ונעשה מהות בפ"ע, ואילו נשמת איש ישראל אינה נפרדת ממנו ית' כלל, רק כולא חד, ולכן יש חיוב של

וש"נ.

(240) שער הפסוקים שמות א, ח.

(244) יבמות כב, א.

(241) נדה ל, ב.

(245) ישע"י ס, כא. סנהדרין ר"פ חלק.

(242) גיטין כג, ב.

(246) ראה לקו"ת דרושי ר"ה סב, ד.

(243) ראה פרשת דרכים דרך האתרים

דרוש א'. בית האוצר (להר"י ענגיל) כלל א.

מס"נ על ציווי אבינו שבשמים, ולא כמו הבן שאינו מחוייב למסור נפשו עבור אביו, שהרי חייך קודמין²⁴⁷ (במכ"ש מזה שאבידתו קודמת²⁴⁸).

ובדוגמת כללות החידוש דמ"ת שעליונים ירדו למטה כו' — לא רק בנוגע לנשמה (כפי שהי' גם קודם מ"ת), אלא באופן שחודר גם את הגוף, ועד שאפילו מצות מילה היא באופן שונה לאחרי מ"ת מכמו שהיתה לפני מ"ת, שלכן "אין אנו מלין מפני שאברהם אבינו ע"ה מל עצמו ואנשי ביתו, אלא מפני שהקב"ה צוה אותנו ע"י משה רבינו שנמול כו'" (כמ"ש הרמב"ם בפירושו המשניות²⁴⁹), ומה גם שלאחרי מ"ת ניתוספו במצות מילה כמה פרטים שלא היו קודם מ"ת (כמדובר פעם בארוכה).

וכל זה מודגש ביותר בכוא הזמן המיוחד שבו חוגגים את יצי"מ בכל שנה — "זמן חרותנו", נוסף על הענין דיצי"מ שישנו בכל ימות השנה באופן של "פעולה נמשכת" מהפעם הראשונה.

מד. ובנוגע אלינו:

כאשר פוגעים בענין הגירות, עי"ז שמתערבים אנשים שאין להם מושג אפילו בא"ב של יהדות, ומצווים על שכיריהם ולקיטיהם לומר על לאו הן ועל הן לאו, היפך ממה שנקבע במ"ת — אזי פוגעים לא רק בענין חשוב בעולם, או בענין פרטי של תומ"צ, אלא מחריבים רח"ל את כל ענין היהדות!

אמרו רז"ל²⁵⁰: שבעה דברים קדמו לעולם, וא' מהם הו"ע התורה, ומחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר, אפילו לתורה. ואילו כאן, רוצים לבלבל את כל המציאות של בני"י, עי"ז שנותנים לגוי תעודת-נייר — באותיות מרובעות עם סמל של מנורה בת שבעה קנים — שהוא יהודי (ונותנים לו אלפי דולרים מכספי צדקה שתרמו יהודים), ועוד מתגאים בכך ואומרים שזהו "השיג דתי", בה בשעה שאפילו "בר בי רב דחד יומא" מבין מהי התוצאה — שזה ענין שמביא לידי גילוי עריות עבודה זרה ושפיכות דמים רח"ל!

ומה שטוען שאין זה ענין של ג"ע ע"ז ושפ"ד, ובמילא לא צריך למסור נפשו על זה — הרי זה ענין של חילול השם ברבים שאין כמוהו! והגע עצמך: אפילו כדי להיות חבר באיגוד מסויים במנהטן — מעמידים תנאים מסויימים, ובודקים את השמות והחתימות — אם אין

(249) חולין ספ"ז.

(250) פסחים נד, א.

(247) ב"מ סב, א.

(248) שם לג, א.

בהם זיוף וכו'; ואילו בנוגע לגיור, מודיעים ומכריזים, שלאחרי שניתנה תעודת-הנייר, אין רשות לאף אחד לחקור ולדרוש!...

הבטיחו שישלחו שליח למקום פלוני כדי להבטיח שהכל יתנהל כשורה. אבל כשהשליח הגיע לשם, ראה מיד שאין לו שום שליטה, ורק משתמשים בו כדי לומר שעכשיו הכל כשר וישר, ולכן עזב את המקום! וגם לאחרי שראו עכשיו שבין אלו שנרשמו בתור יהודים ישנו אחד שהוא צורר היהודים, נאצי וכו' וכו' — מבטיח פלוני, שמתייצב נגד "דבר הוי' זו הלכה", שאותו גוי ישאר בראש הרשימה...

ועיקר העוולה היא מצד כל אלו שעומדים מסביב ושותקים, ולא עוד אלא שמוחאים כפיהם... אם בגלל שקיבלו שוחד של כבוד המדומה או ממון [כדאיתא בספרים בנוגע לשם המטבע "זוו", מלשון זו, שאינו מניח את האדם להשאיר במקומו], או בגלל נאמנותם למפלגה... כיון שזה ענין שקשור עם המפלגה, אי אפשר לומר מאומה!

אבל הוא שוכח שהוא "מושבע ועומד מהר סיני"²⁵¹ עוד לפני שהושבע ע"י המפלגה!

ומה שאינו יכול לצאת נגד כדי שלא להסתכן באיבוד הפרנסה (כיון שמקבל משכורת ממנו) — כפי שאכן אירע שהי' יהודי אחד שהצביע נגד חוק "מיהו יהודי" (למרות מה שהובטח לו אם ישתתף עמיהם בהצבעה), ולא התביישו להעניש אותו וליטול ממנו את פרנסתו, ומוסיפים להתרות את אלו שרוצים להצטרף ולחתום נגד החוק, שיטלו מהם את פרנסתם — הרי הוא בעצמו אומר בברכת המזון בכל יום שהקב"ה הוא "הזן את העולם כולו בטובו בחן ובחסד וברחמים"!

מה. ויה"ר שבעמדנו בחג הפסח, "זמן חרותנו", תהי' כבר הגאולה מהחושך כפול ומכופל, שהוא כמו החושך דמצרים שנאמר בו²⁵² "וימש חושך", "לשון ממשש בצהרים, שהי' כפול ומכופל ועב עד שהי' בו ממש", שהיו יכולים למששו בידים.

ולא כמו ה"אשלי" שזוהי "אתחלתא דגאולה"; זהו מעמד ומצב של "מצרים" ("כל המלכיות נקראו ע"ש מצרים ע"ש שהם מצירות לישראל"²⁵³) שלא הי' כמוהו; כזה רגש נחיתות בפני הגוי שלא הי' כמוהו — שכאשר הגוי נותן רשיון שיוכלו לרשום אותו בתור יהודי, הרי זה פועל הרגשת עליונות!

(253) ב"ר פט"ז, ד.

(251) יומא עג, סע"ב.

(252) בא י, כא ובפרש"י.

זהו חילול כל הקדוש לישראל, חושך כפול ומכופל, חושך שמעורב עם שוחד — השוחד בנוגע למיהו יהודי, והשוחד בנוגע לרבנות, וכעת עומדים להסתכסך עם הקב"ה בעצמו — עי"ז שלומדים אודות "אותו האיש" רח"ל; עד עכשיו ניסו לפגוע בישראל ואורייתא, ועכשיו — גם בקוב"ה!

ויה"ר שכשם שבמצרים הי' "וימש חושך" רק "שלשת ימים"²⁵⁴, ואח"כ היתה היציאה ממצרים באופן שאפילו יהודי אחד לא נשאר במצרים — הנה גם עתה יהי' כן. ובכל אופן, אלו שנאחזים בחושך, יהי' להם אשר להם, אבל עכ"פ שלא יסירו מהדרך יהודים נוספים, ואפילו לא גוים.

ולהעיר, שבלית ברירה יכולים להשתמש גם בטענה שאין לפגוע בגויים, כפי שאירע בשעה ששמעו שהותיקן כועס על כך שרושמים גוים בתור יהודים, שהתחילו להתלחש ולחפש עצות כיצד לרצות את הגוי! ... ואע"פ שאין "ענין" לטעון שצריך לבטל זאת בגלל הותיקן, אבל אעפ"כ, כשמדובר אודות הצלה מצרה, יש לטעון ולומר: גם אם אינך מתפעל מהקב"ה — אולי תתפעל מהבוחרים שלך שתומכים בך בבחירות או מהרבנים שלך, ועכשיו העצה היא לדרוש זאת מצד ה"חוצה" — שגוים אינם מרוצים מזה, ולכן חייבים לעשות משהו! ...

ויה"ר שיסתיים כבר החושך כפול ומכופל, ו"לכל בני ישראל יהי' אור במושבותם" — ע"י ההנהגה ע"פ "דבר ה' זו הלכה" כפי שנמסר ע"י משה, "גואל ראשון הוא גואל אחרון"²⁵⁵,

— וכידוע הביאור בזה²⁵⁶, שאע"פ שמשה הוא משבט לוי, ומשיח הוא משבט יהודה, הנה בזמן הגאולה תתלבש נשמתו של משה בגופו של משיח —

שיוציא מהגלות את כל היהודים כהלכה, ובנוגע לכל הגוים שרימו אותם — הנה "אז אהפוך את כל העמים שפה ברורה גוי' לעבדו שכם אחד"²⁵⁷, בקרוב ממש.

* * *

מד. ישנו ענין נוסף בהמשך להאמור לעיל (סי"ג) שמסדר ההגדה

(254) בא שם, כביכג ובפרש"י.

(255) ראה שמור"ר פ"ב, ד. זח"א רנג, א.

לקו"ש ח"א ע' 8 ואילך.

שער הפסוקים להאריז"ל ויחי מט, י. תו"א

(257) צפני' ג, ט. וראה רמב"ם הל' מלכים

ר"פ משפטים (עה, ב).

ספי"א.

מלמדנו הצורך להתעסק בחינוך הבנים — חלקה של האשה, עקרת הבית, בחינוך הבנים:

נוסף לכך שבשנים הראשונות, עד גיל שש שנים, שייך ענין החינוך לגמרי לאשה, הנה גם בשנים שלאח"ז, ביכלתה של האשה להשפיע על חינוך הבנים עוד יותר מאשר הבעל.

ולדוגמא: בנוגע לחשבונות שכליים אודות "תכלית", שכדי שבכוא הזמן יהי' לו כשרון לפרנסה, צריך לוותר על לימוד התורה בחלק מהיום, ולא להתרגל להנהגה שהיא שונה לגמרי מכל העמים — שטענה זו שייכת ונוגעת לאם יותר מאשר לאב — הנה כאשר האשה מוחלת על זה, ומדגישה שהעיקר אצלה שהילדים יגדלו באופן המתאים לבן אברהם יצחק ויעקב ובת שרה רבקה רחל ולאה — הרי בודאי שכן יקום!

וענין זה מודגש ביצי"מ (שזהו תוכנה של ההגדה) — כדאיתא במדרזי חז"ל²⁵⁸ ש"בשכר נשים צדקניות שבאותו הדור נגאלו אבותינו ממצרים", החל מביטול גזירת פרעה דוקא ע"י הנשים — נוסף על המילדות העבריות²⁵⁹ — שהם חיזקו את האנשים לבטוח בהקב"ה ולידע שגזירת פרעה אינה נוגעת להם, אם רק יתנהגו ע"פ רצון ה', וכך העמידו את הדור ש"הם הכירוהו תחילה"²⁵⁸ — שדוקא אלו שנולדו בשדה, והקב"ה בעצמו זן אותם באופן ש"ויניקהו דבש מסלע ושמן מחלמיש צור"²⁶⁰, הנה עם הכירוהו תחילה ואמרו "זה א-לי ואנוהו"²⁶¹.

וסיפור זה, כמו כל סיפורי התורה, מהוה הוראה — איך להעמיד ילדים שיתנהגו ע"פ רצון הקב"ה, שאז יצייתו גם להוריהם, כשם שמצייתים לאביהם שבשמים.

וכך מעמידים "צבאות ה'", ויוצאים עמהם — "בבנינו ובבנותינו" — אל הגאולה האמיתית והשלמה, באופן ד"אראנו נפלאות"¹⁴.

* * *

מה. גאולה פרטית היא הקדמה לגאולה כללית, וכמו פרט בערך הכלל.

וכן הוא גם בנוגע לאלו שנגאלו לאחרונה מאחורי מסך הברזל — אם כי לא כולם, אלא רק בבחי' "הניצנים נראו בארץ"²⁶² — שזו תהי'

(260) האזינו לב, יג.

(261) בשלח טו, ב.

(262) שה"ש ב, יב.

(258) סוטה יא, ב. שמו"ר פ"א, יב.

(259) שמות א, יז. וראה גם אגרות-קודש

הכ"ב ע' תכד.

הקדמה לגאולה של כולם, אם באופן שבהיותם שם יוכלו להתנהג כרצונם, או ע"י שינוי מקום.

וגאולה זו, שהיא בבחי' כלל גדול או כלל קטן, תהי' הכנה לגאולת כל בני, הן בחוץ לארץ והן בארץ ישראל — להגאל מה"אל זר אשר בקרבך" ²⁶³, ולבוא לגאולה האמיתית והשלימה "היום — אם בקולו תשמעו" ²⁶⁴, שאז — "מיר הן נגאלין" ²⁶⁵, באופן ש"אתם תלוקטו לאחד אחד" ²⁶⁶ ע"י הקב"ה בעצמו [כמארז"ל ²⁶⁷ "לשעבר (ביצי"מ) אני ובית דיני הייתי מהלך לפניהם, שנאמר ²⁶⁸ וה' הולך לפניהם יומם (והרי כל מקום שנאמר וה', הוא ובית דינו ²⁶⁹), אבל לעתיד לבוא אני לבדי, שנאמר ²⁷⁰ כי הולך לפניכם ה' ומאספכם גו"ל], בקרוב ממש, ו"שמחת עולם על ראשם" ⁴⁰.

* * *

מו. בנוגע ל"כינוס תורה" שייערך מחר — מסתמא יהי' זה בהשתתפות כולם. וההשתתפות שלי היא — בסיום על מסכת כתובות. ויהי'ר שיהי' זה באופן של "כינוסן של צדיקים" ש"הנאה להם והנאה לעולם" ²⁷¹.

ועי"ז ימשיכו חירות על השנה כולה — שמתוך חירות מכל הענינים המבלבלים יוכלו ללמוד תורה ולקיים מצוות, ולהתכונן לביאת משיח צדקנו, מתוך שמחה וטוב לבב.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן ניגון הכנה, ניגון אדמו"ר הזקן בן ד' הבבות (בבא הד' — ג"פ), והניגון "ניע זשוריצי כלאָפּצי".
לאחרי ברכת המזון, תפלת ערבית והבדלה — נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א בידו הק' לכל הנאספים מ"כוס של ברכה".
טרם צאתו התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן הניגון "כי בשמחה תצאו"].

תרל"ז פ"א. פקב"ט (סה"מ תרל"ז ח"ב ע' שפז ואילך. ע' תשטו ואילך).
268 בשלח יג, כא.
269 בא יב, כט ובפרש"י. ב"ר פנ"א, ב.
270 ישעי' נב, יב.
271 משנה סנהדרין עא, ב.

263 ראה שבת קה, א.
264 תהלים צה, ז.
265 רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.
266 ישעי' כז, יד. וראה פרש"י נצבים ל, יג.
267 שמו"ר פי"ט, ו. וראה המשך וככה

הוספה

א

בי"ה, כ"ט אדר שני, ה'תשל"ח
ברוקלין, נ.י.

מרת עוזית תחי

ברכה ושלוש!

במענה לשאלתה ע"ד נסיעה לכאן וכו' –

פשוט אשר על כל עקרת בית להיות בבית ולנהלו וכו' וה' מצליחה
(ועאכו"כ לפני חג ובפרט חה"פ וכו').

ת"ח על הברכות וכל המברך מתברך בברכתו של הקב"ה שתוספתו
מרובה על העיקר.

בברכה

מ. שניאורסאהן

ב

[לפני ו' אייר ה'תשל"ח]

[א] המכ"ה הגיעני לאחרי [שבת מברכים חודש אייר], אבל, בל"ג, יכריזו
בביהמ"ד עדי"ז כו' – בש"ק **שבסמיכות** ליום המיועד.

[ב] 1) להודיעו כרשום.

2) להכריז (בשמי) אחרי תפלת 1) ערבית 2) דבוקר.

א

מרת עוזית: שניאורסאהן.

עקרת בית: ראה ב"ר פע"א, ב. זח"א קנד, א. ועוד.

וכל המברך מתברך: ראה סוטה לח, ב. ירושלמי ברכות ספ"ח (הובא בתוד"ה ואברכה –
חולין מט, א). וראה גם לקר"ש ח"ה ע' 422 ואילך. וש"נ.

שתוספתו... העיקר: ב"ר פס"א, ד. וראה לעיל אג"ק אגרת ט'תריב בהערת כ"ק אדמו"ר
ד"ה "שתוספתו מרובה על העיקר".

ב

מצילום כתי"ק. [א] מענה להרה"צ הרב אליעזר זוסיא פרטיגול, האדמו"ר מסקולען, על
כתבו שייסד כולל להלכה והוראה בקראון הייטס בברכת כ"ק אדמו"ר (ראה אג"ק ח"ל אגרות
יא'שפ. יא'תלד. חל"א אגרת יא'תתכט), ומתעתדים לערוך "דינער" לטובת הכולל ביום ז' אייר,
ומבקש מכ"ק אדמו"ר שיעורר עדי"ז בעת ההתוועדות לרגל שבת מברכים אייר. אגרות נוספות
אליו – לעיל ח"ל אגרת יא'שפ, ובהנסמן בהערות שם. [ב] הוראה למזכירות להודיע לו תוכן
המענה, וכן להכריז ע"ד ה"דינער".

בש"ק: ש"ק פ' קדושים, ו' אייר ה'תשל"ח.

לעילוי נשמת

מנהל מוסד בית חנה ובית חי' מושקא בפאריז

למעלה מארבעים שנה

הרה"ח עוסק בצ"צ

הר' מסעוד בן שלמה ע"ה

טובול

נולד ב' אייר – "לכתחילה אריבער"

נפטר בש"פ ויקהל-פקודי, מבה"ח ניסן

יום הבהיר כ"ה אדר ה'תש"פ

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי ולזכות משפחתו שיחיו